

Tisztelt Olvasó!

A 2025-ös év negyedik lapszámát tartja a kezében. A folyóirat szerkesztősége olyan komoly tervekkel vágott neki a 2025-ös évnek, amelyek a lap nemzetközi láthatóságát és külső, valamint belső megújulását szolgálták. A terveket megvalósítottuk, megújult a borító, bővült a hazai és külföldi szerzői és lektori kör. Köszönettel tartozunk a szerzők, lektorok és szerkesztők szakmai és tudományos elköteleződéséért, amellyel a tanulmányokat írták, lektorálták és szerkesztették. A fentiek mellett a lap továbbra is biztosítja, hogy minden, a rendészet rendeltetésével, intézményrendszerével, feladataival, személyzetével, működésével, jogi szabályozásával kapcsolatos munkának helyet adjon. Erősítve ezzel is a lap nemzetközi láthatóságát, elősegítve a hazai és nemzetközi kutatási eredmények, elméletek disszeminálását.

A *Magyar Rendészet* elsődleges célkitűzése a rendészettudomány egyetemi szintű oktatásának támogatása, új tudományos eredmények közzététele, valamint szakmai tudományos fórum és publikációs lehetőség biztosítása. Tudományterületi fókusz a rendészettudomány, valamint a bünyügyi tudományok, kellő nyitottsággal a többi tudományterületről kapcsolódó tudományos eredményekre és az interdiszciplináris megközelítésre.

A 2025-ös év utolsó rendszeres megjelenésű lapszáma teljes mértékben megfelel a fent leírtaknak, azaz a *Magyar Rendészet* célkitűzéseinek. Szerzői körének sokszínűsége – a tudományos fokozattal és kutatási tapasztalattal rendelkező szerzők és gyakorlati szakemberek mellett doktori hallgatók írásai is helyet kaptak – vetekszik az írások által lefedett tématerületek változatosságával. A 2025-ben lezajlott IV. LILERS nemzetközi konferencia angol nyelvű tanulmányai ebben a lapszámban is helyet kaptak, és támogatják a folyóirat széles körű megismerését.

Folyóiratunk az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának besorolása szerint „B” kategóriás lap, amely évente négy számmal jelenik meg. Szerkesztőségünk az NKE Rendészettudományi Karán működik, kiadója a Ludovika Egyetemi Kiadó. Lapszámaink is jól tükrözik törekvéseinket, hiszen a publikált tudományos közlemények a rendészet elméleti és gyakorlati világának sokoldalú, alapos és hiteles elemzését adják, amiben kiemelkedő szerepe van lektorainknak, akik ellenszolgáltatás nélkül tesznek eleget a szerkesztőség felkérésének és végzik felelősségteljes munkájukat, garantálva a megjelenő közlemények megfelelését a magas szintű elvárásoknak.

Jelen számunk margójára

Büntetés-végrehajtási nevelés

A büntetés-végrehajtási intézetekben megvalósuló olvasástámogató és biblioterápiás kezdeményezések hatásai szerteágazók, ezek a pozitív hatások közvetett módon akár hozzájárulhatnak a fogvatartottak társadalomba való visszailleszkedéséhez is. A szerző a biblioterápia börtönben betöltött szerepének bemutatása mellett konkrét példákon keresztül kitér arra, milyen kezdeményezések jelentek meg világszerte, illetve hazánkban ezen a területen (MIKLÓSI Márta: *Az olvasástámogató és biblioterápiás kezdeményezések szerepe a büntetés-végrehajtási intézetekben külföldön és hazánkban*).

Büntetőjog

A távkihallgatás jogszabályi keretei a 2017. évi XC. törvény, a 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet és a 2021–2023-as módosítások nyomán kiforrottak, és a rendőrségi gyakorlatban gyorsan elterjedtek. Kevésbé tisztázott azonban, hogy a hatékonysági nyereségek miként viszonyulnak a krimináltaktikai minőséghez és az eljárási garanciákhoz, különösen az első kihallgatások és szembesítések terén. A tanulmány ezt az egyensúlyt vizsgálja, és empirikus adatokkal járul hozzá a szakmai vitához (KOSZTRUB Adrienn – VÁRI Vince: *Távolságon innen, hatékonyságon túl: a távkihallgatás jogi és gyakorlati mérlege a büntetőeljárásban*).

Az ökológiai gyilkosság jogalkotási szempontból egyre jelentősebb, és az Európai Unió elkötelezett amellett, hogy ezzel kapcsolatban végrehajtható jogszabályokat fogadjon el, amint az a környezetvédelmi bűncselekményekről szóló irányelvben is tükröződik. Ez az irányelv preambulumbekezdésében kifejezetten említi az ökológiai gyilkosságot, és bevezeti az ökológiai gyilkossághoz hasonló „minősített bűncselekményeket”. Az angol nyelvű tanulmány az ökológiai gyilkosság és a transznacionális környezetvédelmi bűncselekmények fogalmainak összekapcsolását tűzi ki célul, különös tekintettel az ilyen bűncselekmények felderítésével kapcsolatos kihívásokra (Orsolya Johanna ZSIGMOND-SZIEBIG: *Enforcing Ecocide – The Challenges of Policing Transnational Environmental Crimes*).

Közbiztonság

Az automatikus rendszámfelismerő rendszerek (ANPR) a 21. századi rendészeti tevékenység kiemelt technológiai eszközei. Kezdetben kizárólag hivatásos rendvédelmi szervek alkalmazták őket, azonban a technológiai fejlődés és a digitális adatfeldolgozás terjedése lehetővé tette, hogy a civil bűnmegelőzésben is szerepet kapjanak. Magyarországon a polgárőrség kiemelkedő szereplője ennek a folyamatnak, a rendőrség stratégiai partnereként, önkéntes alapon hozzájárulva a közbiztonság és a közlekedésbiztonság fenntartásához. A tanulmány célja bemutatni, hogyan illeszkednek az ANPR-rendszerek a polgárőrség feladatrendszerébe, milyen gyakorlati előnyöket biztosítanak a bűnmegelőzésben, valamint

milyen jogi, adatvédelmi, szervezeti és etikai feltételek befolyásolják hatékony működésüket (KARDOS Pál: *A rendszámfelismerő rendszer használata a polgárőrség gyakorlatában*).

Közlekedésrendészet

A közlekedési morál és a szabályszegések gyakorisága régóta a közlekedésbiztonsági kutatások középpontjában áll, azonban a hazai gyakorlatban kevés friss, helyszíni megfigyelésen alapuló vizsgálat készült. A közlekedési fegyelem hétköznapi szintjének feltárása hiányos, különösen a városi csomópontokban, ahol a jármű- és gyalogosforgalom intenzíven találkozik. A tanulmány célja a közlekedési szabályszegések típusainak és gyakoriságának feltárása a budapesti Hungária körút – Kerepesi út csomópontjában, különös tekintettel a fényjelző készülék tilos jelzésén való áthaladásra, a buszsáv szabálytalan használatára és a gyalogosoknak történő elsőbbségadás elmulasztására (MÉSZÁROS GÁBOR – FELFÖLDI PÉTER: *Tilos jelzésen áthaladás és közlekedési morál Budapesten: a Hungária körút – Kerepesi út csomópont tanulságai*).

Komplementer rendészet

A településbiztonság iránti társadalmi elvárások növekedése és a rendőrség egyre inkább reaktív működése az eddigiektől eltérő szerepbe kényszeríti az önkormányzati rendészeti szervezeteket. Bár az elmúlt évtizedben jelentős fejlődés történt a komplementer rendészeti feladatellátás terén, továbbra sem tisztázott, hogy a települések miként képesek a meglévő, de ki nem használt rendészeti kapacitásokat alkalmazni. A tanulmány arra reflektál, hogy ezek a tartalékok milyen irányban alakíthatják át az önkormányzati rendészet jövőjét (BACSÁRDI JÓZSEF – HERMANN GÁBOR: *Az önkormányzati rendészet perspektívái Magyarországon*).

A rovat másik tanulmányának szerzői gyakorló rendészeti szakemberként elemzik az egyes magyarországi városok boltőrsége működésével kapcsolatban fellelhető tanulmányokat, levéltári és a korabeli sajtóban megjelent forrásokat; betekintést adva a századfordulós Magyarország vagyon- és rendvédelmi szervezeteinek napjainkra már feledésbe merült működésébe (ERNYES MIHÁLY – LIPPAI ZSOLT: *Szemelvények az egykori Magyarország vidéki városai boltőrségének működéséből*).

Rendészettörténet

Az ezen rovatban megjelenő tanulmány célja, hogy bemutassa az első szlovák állam fennállásának rövid időszakában – 1939 és 1945 között – működő, rendészeti feladatokat ellátó szervezetek létrejöttének körülményeit, valamint a különböző, többségében csak cseh és szlovák nyelvű forrásokban fellelhető ismeretek feldolgozásával mutassa be azok felépítését, funkcióját, működését és feladatrendszerét (FEKETE CSABA: *Az első Szlovák Köztársaság rendészeti szervei [1939–1945]*).

Rendészettudomány

Jelen angol nyelvű tanulmány célja a szervezet kultúrája és a személyzet pszichológiai állapota közötti összefüggések vizsgálata, mégpedig a megyei rendőrség szervezeti kultúrája és annak hatása vizsgálatával az alárendelt személyzet általános állapotára (motiváció, konfliktuskezelés, fizikai tünetek). A tanulmány azért is egyedi, mert korábban nem végeztek még hasonló tudományos kutatást a Belügyminisztérium Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának Megyei Rendőrségi Főosztálya alá tartozó Megyei Műveleti Osztály személyzete körében, pedig munkájuk rendkívül fontos a polgárok védelme szempontjából (Mónika BALOGH – Ferenc VARGA: *Examination of the Organizational Culture of the Disaster Management On-Duty Staff and Its Effect on the Psychological State of the Staff*).

A rovatban olvasható másik tanulmány célja a GenAI-technológiák hazai adaptációjának elősegítése a rendészeti szektorban. Ennek keretében feltárja a GenAI-alapú kutatások hatékony megvalósításához szükséges legfontosabb technológiai összetevők – mint tanítóadatok, kontextusablak-méret, promptstratégia, hallucináció és validáció – sajátosságait. Emellett kitér a GenAI felelős alkalmazásának kérdéseire, a tudományos megbízhatóság szempontjaira és a kutatói szerepek átalakulására. A technológiai potenciált friss, nemzetközi rendészeti kutatási példák révén szemlélteti. A generatív mesterséges intelligencia a 21. század egyik legjelentősebb technológiai innovációja. Bár rendészeti célú alkalmazása jelenleg még korai fázisban van, hosszú távú stratégiai eszközzé válhat a rendészeti kutatásokban (ERDÉLYI Katalin: *A generatív mesterséges intelligencia [GenAI] alkalmazása a rendészeti kutatásokban*).

Szervezett bűnözés

Az angol nyelvű tanulmány a szervezett bűnözés helyzetét vizsgálja a balkáni régióban és Magyarországon, valamint a bűnüldözés során alkalmazott speciális nyomozati eszközöket. A szerző elsősorban a releváns nemzetközi kutatások, jelentések, fenyegetésértékelések és tanulmányok áttekintésére összpontosított. A Nyugat-Balkán régió közvetlen kapcsolata az EU tagállamaival alapvetően befolyásolja az EU-tagállamok előtt álló fenyegetéseket, biztonsági kockázatokat és kihívásokat. A Nyugat-Balkán országain átívelő balkáni folyosó különösen fontos tranzitútvonal és csomópont Európában, ahol a szervezett bűnözés hagyományosan a legális migráció, az idegenforgalom és a kereskedelem mellett jelen van (Péter NYESTE: *The Situation of Organized Crime and Possibilities for Combating It in the Western Balkans Region and Hungary*).

Recenzió

A *Magyar Rendészet* aktuális száma három korábban már megjelent tanulmány, illetve kötet bemutatásának is helyet adott. Korinek László tanulmánya a magyar rendszerváltozás utáni korszak egyik legösszetettebb erkölcsi és jogi problémáját vizsgálja, az eredeti tőkefelhalmozás és a jogállamiság viszonyát. A szerző egy klasszikus, ironikus, mégis

mélyen igaz mondással indít – „csak az első milliómról ne kérdezzenek, a többit meg tudom magyarázni” –, amely rögtön kijelöli a vizsgálat központi kérdését: milyen erkölcsi és jogi áldozatok árán születik meg egy új gazdasági rend? A tanulmány alapvető kérdése, hogy miként kezelhető az a feszültség, amely az egyéni haszonelv és a közösségi igazságosság elvei között húzódik (BARNA Balázs: *Recenzió Korinek László Az út nullától egyig című művéről*).

Terje Aven (2012), a stavangeri egyetem professzorának cikke a kockázat koncepcionális fejlődésének jelentős időszakában született. A kockázat mint jelenség meghatározása önmagában az élettevékenységgel természetes módon együtt járó folyamat, amelyet számos területen alkalmazhatunk. A kockázat tudatos felmérése, értékelése és a válaszadás útjának, módjának, eszközének, illetve az ezt követő lehetséges következményeknek a felmérése az egyéni és a csoportos közösségi lét magasabb fejlettségi fokán megjelenő folyamatos tevékenység. A norvég tudós 2012-ben írt tanulmányának célja átfogó képet adni a kockázat mint jelenség meghatározásának történelmi fejlődéséről, bemutatva az elmúlt évszázadok során létrejött legfontosabb és a 21. századi elméletekre is ható tendenciáit (BÁCS Zoltán György: *Kockázati koncepciók – történelmi fejlődési tendenciák napjainkig*).

Az utolsó recenzió célja a Nemzeti Védelmi Szolgálat által szerkesztett *Az utolsó szolgálat* című kötet elemzése, amely tíz hősi halált halt rendőr életútján keresztül tárja fel a magyar rendőrség hivatásának erkölcsi és szervezeti dimenzióit. A recenzió vizsgálja, miként válik az emlékezés a rendőri identitás, morál és közösségi kultúra építőelemévé (BUDAVÁRI ÁRPÁD: *Az utolsó szolgálat – A rendőrség hőseinek történetei*).

Budapest, 2026. január 15.

Tisztelettel:

Dr. Christián László r. dandártábornok
tanszékvezető egyetemi tanár
főszerkesztő